

עיצומים כספיים על סוכני מכס ומשלחים בינלאומיים

עו"ד שמואל גרוסמן

Shmuel@gcglaw.co.il

G|C|G

גרוסמן, קורדובה, גלעד ושות' משרד עורכי-דין GROSSMAN, CORDOVA, GILAD & CO. LAW OFFICES

תחילת הדרך

- תזכיר חוק לתיקון פקודת המכס, התשע"ה - 2015
- הצעת חוק לתיקון פקודת המכס (מס' 27) התשע"ז - 2017
- תחילת ההידברות עם מינהל המכס בנושא העיצומים הכספיים על סוכני המכס והמשלחים הבינלאומיים
- תיקוני חקיקה לצורך הסדרת מערכת "שער עולמי" והסדרת עיצומים כספיים על גורמי הסחר

העיצומים הכספיים כתחליף למישור הפלילי

- המצב הקיים: המישור הפלילי –

האפשרות לתשלום כופר על פי סעיף 231 לפקודת המכס, כתחליף לאישום הפלילי על פי סעיפים 211-215 לפקודת המכס.

- העיצום הכספי נועד להוות תחליף למישור הפלילי על הפרות שונות של מגישי הצהרת יבוא והצהרת יצוא, סוכני מכס, מובילי מטען ובעלי רשיון מחסן.

העיצומים הכספיים כתחליף למישור הפלילי

• דברי ההסבר להצעת החוק:

"העיצום הכספי נועד לשמש אמצעי אכיפה יעיל ומהיר שיחזיר את המפוקחים... למשטר של ציות. יתרונה של האכיפה המנהלית, לעומת האכיפה הפלילית, טמון ביעילות הפעלתה, המאפשרת תגובה מהירה להפרה. בנוסף, הטלת הסנקציה המינהלית- העיצום הכספי- שונה מהסנקציה הפלילית בכך שאינה מלווה בקלון החברתי המלווה הרשעה בפלילים ואינה גוררת אישום פלילי..."

החובות המוטלות על סוכני המכס

- חוק סוכני המכס - סעיף 20:

"סוכן מכס יפעל בפעולות מכס **במהימנות, בנאמנות וביושר** הן כלפי רשות המכס והן כלפי לקוחותיו..."

מהימנות נאמנות ויושר משקפים את המהות העקרונית של החובות שחב סוכן המכס כלפי הגורמים שהוא חב כלפיהם.

"מהימנות" – משקפת גם שמירה על נורמה מקצועית סבירה של סוכן מכס שניתן לסמוך עליו.

העקרונות המנחים לעניין הטלת עיצומים כספיים על סוכני מכס

- סוכן מכס מחויב לפעול תוך שימוש במיומנות מקצועית סבירה, להימנע מ"עצימת עיניים" בנסיבות מחשידות, הוא איננו רשאי לשתף פעולה ולסייע בהעלמת מיסים.
- עם זאת, טעויות מקצועיות קורות, במיוחד כאשר מדובר בהיקף עבודה רב, ויש להתחשב בכך כאשר שוקלים הטלת עיצומים כספיים על סוכן מכס.

העקרונות המנחים לעניין הטלת עיצומים כספיים על סוכני מכס

- לסוכן מכס יש שיקול דעת מקצועי, בפרט לעניין סיווג טובין, ואין להטיל עליו עיצום כספי אם הפעיל את שיקול דעתו בסבירות מקצועית.
- הסבירות המקצועית איננה נפגמת, גם אם דעתו של פקיד המכס שונה, וגם אם פסק בית המשפט לטובת עמדת רשות המכס ונגד דעתו המקצועית של היבואן או סוכן המכס מטעמו.

הסדרת העיצומים באמצעות תיקון פקודת המכס בשילוב תקנות הפחתה ונוהל מדיניות אכיפה

- על פי ההסכמות שבין ארגון סוכני המכס לבין מנהל המכס, הסדר העיצומים הכספיים על סוכני המכס והמשלחים הבינלאומיים יוסדר באמצעות החוק לתיקון פקודת המכס (מס' 28), התשע"ח - 2018, שעבר בקריאה שניה ושלישית בכנסת וקיבל תוקף ביום 5.3.18, בשילוב תקנות המסדירות מקרים בהם יבוטל או יופחת העיצום הכספי.
- סעיף 73 לחוק קובע כי פרק "האמצעים המנהליים" לא ייכנס לתוקף בטרם יותקנו תקנות ההפחתה.
- מינהל המכס מגבש מסמך "נוהל מדיניות אכיפה (עיצומים כספיים לסוכני מכס)" שיבהיר את מדיניות אגף המכס בכל נושא הטלת העיצומים על סוכני המכס.

הסדר העיצומים הכספיים על סוכני מכס ומשלחים בינלאומיים

הפרות במספר דרגות חומרה:

- הפרות טכניות/קלות
- הפרות בעלות עוצמה גבוהה
- הפרות חמורות בעלות גוון פלילי

הפרות טכניות/קלות

- לא צורפו אחד או יותר מהמסמכים הבאים : חשבון מטענים (היכן שקיים) / ש"מ ימי או אווירי, חשבון הובלה, מסמך העדפה, חשבון מכר.
- גירעון עד 500 ₪.
- ליקוי בהזנת מזהה יבואן חד ערכי (מס' יבואן).
- עבירת סיווג ללא גירעון במקרים בהם סוכן המכס פעל בניגוד לכללי הסיווג והנחיות הסיווג.
- הזנה שגויה של הנתונים הבאים : מטבע, מקור טובין, מספר שטר מטען. אם הטעות בהזנת מקור הטובין התבססה על מסמכי היבוא ומידע שסיפק היבואן, לא חלה הפרה.

עיצום כספי בגין הפרות טכניות/קלות

- **"גרייס" של 1%** - עיצום כספי בגובה של 150 ₪ יוטל רק במקרים בהם כמות ההפרות עולה על 1% מכמות הצהרות היבוא שהוגשו על ידי סוכן המכס, בכל רבעון, ורק בגין ההפרות שמעבר לכמות זו.
- בגין הפרת החובה לאימות חתימה כדין של כתב הרשאה, יוטל עיצום כספי בסך של 400 ₪.

עיצום כספי בגין הפרות בעלות עוצמה גבוהה

- גובה העיצום: 1% מהחסר בתשלום המיסים, בגבולות סכום מינימום של 500 ₪ וסכום מקסימום של 5,000 ₪ (בנוסחי החקיקה הראשונים דובר על 20% אחוז מהחסר, אך לא יותר מ- 200,000 ₪).
- סייג להטלת העיצום הכספי (שהתווסף במהלך הדיונים בוועדת הכספים של הכנסת) קובע כי לא יוטל על סוכן המכס עיצום כספי, בקטגוריה החמורה, **"אלא אם הוכח להנחת דעתו של המנהל כי הפרט הלא נכון של ההצהרה נמסר לו על ידי היבואן או היצואן לפי העניין"**.

תקנות המכס (הפחתה של סכומי עיצום כספי)

תקנות ההפחתה, שטרם גובשו סופית, יקבעו שורה של מקרים בהם יבוטל או יופחת העיצום הכספי:

- חסר בסכום שאינו עולה על 50,000 ₪, ובלבד שלמפר לא היו הפרות בכמות העולה על 0.6% מכלל הצהרות היבוא ברבעון שקדם להפרה.
- המפר לא הפר כל הוראה מהוראות דיני המכס בשנים שקדמו להפרה.

תקנות המכס (הפחתה של סכומי עיצום כספי)

- המפר הפסיק את ההפרה מיוזמתו, דיווח עליה למנהל, ואם ההפרה האמורה גרמה לחסר – החסר שולם במלואו, ובלבד שהדיווח למנהל בוצע לאחר שהצהרת הייבוא אליה מתייחסת ההפרה - הותרה, ולא נפתחה חקירה או ביקורת או בדיקה בנוגע להפרה האמורה לפני הדיווח עליה.
- ההפרה נגרמה בנסיבות אישיות חריגות המצדיקות הפחתה של העיצום הכספי.

סיווג הטובין

- סיווג טובין על ידי סוכן מכס שאיננו בניגוד לתנאי הסיווג והנחיות הסיווג איננו מהווה הפרה.
- לא חלה עבירה, אם קיימת מחלוקת סיווג לגבי הטובין המיובאים, ואם סוכן המכס לא פעל בניגוד להנחיות סיווג.

הפרות חמורות בעלות גוון פלילי

יימשך הטיפול במישור הפלילי במקרים בהם סוכן מכס היה מעורב במקרים חמורים של:

- זיוף מסמך
- טובין אסורים בייבוא על פי צו המכס
- עבירות סמים, הברחה, ביטחון, טובין דו שימושיים לרש"פ ללא אישור

הסמכות להטיל עיצום כספי

- נושא הסמכות בעניין הטלתו של העיצום הכספי טרם נקבע באופן סופי.
- ככל הנראה, הסמכות להטלת עיצום כספי בהפרות הקלות/טכניות תואצל לעובד מכס תוך מתן זכות ערעור לוועדה שתכלול שלושה חברים: גובה המכס או סגנו, יועץ משפטי ונציג מנהל המכס.
- הסמכות להטלת עיצום כספי בעבירות החמורות תהיה בידי הוועדה.

זכות ערעור

- על החלטה להטיל עיצום כספי ניתן יהיה לערער לבית משפט השלום, בתוך 30 יום מהיום שנמסרה למפר הודעה על ההחלטה.
- הגשת ערעור לא תעכב את תשלום העיצום הכספי, אלא אם כן הסכים לכך המנהל או אם בית המשפט הורה על כך.
- החליט בית המשפט לקבל את הערעור, לאחר ששולם העיצום הכספי, יוחזר לסוכן המכס הסכום ששולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד ליום החזרתו.

פרסום על עיצום כספי

- הטלת עיצום כספי תפורסם באתר האינטרנט של רשות המסים בדרך שתבטיח שקיפות לגבי הפעלת שיקול דעתו של המנהל בקבלת ההחלטה להטיל עיצום כספי.
- **לא יפורסמו פרטים שיש בהם כדי לזהות את המפר**

GROSSMAN, CORDOVA, GILAD & CO. LAW OFFICES משרד עורכי-דין גלעד ושות', קורדובה, גרוסמן

תודה רבה 😊

עו"ד שמואל גרוסמן

Shmuel@gcglaw.co.il